

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Quid sit propriè Talio? quid latè?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Rom 12. 19.
Chrysoftom.
Theodoret
Oecum. in
cit. loc Pauli.
Augustin. in
Plal. 78.

omnibus præuaricatoribus pœnas sumere. Itaque vos graua passi, nolite solum meum, tribunal meum, sceptrum meum inuadere, sed date locum ira, diuinæ, vt supplet D. Chrysoftomus, Theodoretus, Oecumenius, & ipse Augustinus, relinquite Deo injuriæ vestræ ultionem. Si enim vos ipsi vultis esse ultores, & mercedem patientiæ, & virtutem charitatis perdetis, & efficietis, vt mali aliene potestatis vsurpatores vestra sententia in caput vestrum resiliat. Digni sanè sunt supplicio suo, omnes injuriarum authores & fabricatores, & quidam bono zelo vindictam expetunt. Igitur si animus vehementer exasuat, neque coerceri se ira patitur, prestare, vt hac Christo permittatis, ac futuro tribunali reseruetis. Etsi enim inultorum in hac vita, crimina non plectantur, non tamen illa manebunt inulta. Quia Deus ulciscetur, & quidem grauissimè, saltem in vita altera. Grauissima autem erit illa ultio, quia non erit iudicis, qui falli potest, sed Dei omnipotentis, atque omnia videntis; cuius opera omnia magna & terrificata sunt. Ob quam causam Apostolus alibi eadem repetens, ac scribens, *Scimus qui dixit: Mihi vindicta, & ego retribuam: Et iterum: Quia iudicabit Dominus populum suum: mox subiungit: Horrendum est incidere in manus Dei viuentis. Quamobrem non debet homo se ipsum ulcisci, hoc enim esset, & inuadere officium Dei, & de eius iustitia diffidere; neque credere eius ultionem: quæ tanta erit, vt potius commiseratione digni sint, qui quando nobis leues injurias inferunt, in manus Dei viuentis, & irati incident, in quos horrendum est incidere. Quamquam etiam partim ad iustitiæ suæ manifestationem, partim ad innocenter afflictorum consolationem, partim ad aliorum exemplum & cautionem, sapissimè Deus, etiam in hac vita, puniat calumniatores, & quidem illo ipso malo, quod alijs præparauerunt. Hoc autem, siue per se, siue per alios, facere eum consueuisse, paulò explicatiùs dicere operæ pretium est.*

Hebr. 10. 30.

C A P V T XLII.

Quid sit lex, aut pœna talionis, & quàm iusta?

I.

Vindictam, seu hostimentum, veteres *talionem* appellauerunt. Vnde si quis alteri manum amputauisset, apud Romanos, illi *lege talionis* manus vicissim debebat amputari. Felti

festi verba sunt: Talionis mentionem fieri in XII. Tabulis, ait Verrius hoc modo: SI MEMBRVM RVPIT, NI CVM EO FACIT, TALIO ESTO. Neq; id, quid significet, iudicat, puto, quia notum est. Permittit enim lex parem vindictam. Quam Sylla metuens in sua familia primus voluit cremari, ne quod Mario fecerat, ipse quoque pateretur. Plinium audi: *Ipsam cremare, apud Romanos non fuit veteris instituti: terrâ condebantur.* At postquam longinquis bellis obrutos erui cognouere, tunc institutum. Et tamen multa familia priscos seruauere ritus: sicut in Cornelia nemo ante Syllam dictatorem traditur crematus. Idq; voluisse, veritum TALIONEM eruto C. Marij cadauere. Ita quidem talio propriè accipitur; extendi tamen etiam potest in bonam partem, vt talio vocetur, quando bonum simili bono compensatur, seu quæcumque retributio, siue boni, siue mali, tamen veteres fridè vindictam intellexerunt per talionem.

Hanc talionis legem (vti & alias leges decemuirales, quas decemviri eius rei gratiâ à populo creati composuerunt in duodecim tabulas) philosophus Fauorinus, apud A. Gellium, his verbis & argumentis impugnat. Nonnulla in istis legibus nec consistere quidem, sicut dixi, visa sunt, velut illa lex TALIONIS: cuius verba, nisi memoria me fallit, hæc sunt: SI MEMBRVM. RVPIT. NI. CVM. EO. FACIT. TALIO ESTO, præter enim vltiscendi acerbicatem: ne procedere quoq; exsequutio iusta talionis potest. Nam cui membrum ab alio ruptum est: si ipsi itidem rumpere per talionem velit: quaso an efficere possit rumpendi pariter membri æquilibrium, in qua re ea primum difficultas est inexplicabilis. Quid si quis membrum, inquit, alteri imprudens ruperit: quod enim per imprudentiam factum est, retaliari per imprudentiam debet: istius quippe fortuitus & consultus non cadunt sub eiusdem talionis similitudinem. Quonam igitur modo imprudentem poterit imitari, qui in exsequenda talione non licentia jus habet, sed imprudentia? sed & si prudens ruperit, nequaquam patietur, aut alius se ladi, aut latius, quod cuiusmodi librâ atq; mensurâ cauere possit, non reperio. quin & iam si quid plus erit, aliterue commissum: res fiet ridicula atrocitati, et contraria actio mutua talionis oriatur, & adolescat infirmita quædam reciprocatio talionum. His Fauorini argumentis addi potest historia, an fabula, quæ perspicuè ostendit, damnum casu illatum, sæpe non nisi incertum, & maiore periculo reponi posse. Homo vnus

II.

Aul. Gellius
lib. 20. Noct.
cap. 1.